

Klima- og miljødepartementet

postmottak@kld.dep.no

Bergen, 4. desember 2023

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Innspill til stortingsmelding om naturmangfold etter KLDs innspillsmøte i Bergen

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland og FNF Sogn og Fjordane vil med dette komme med et kortfattet innspill til den kommende stortingsmeldingen om naturmangfold. Vi viser her til mulighet til å komme med skriftlig innspill til Klima- og miljødepartementet innen 4. desember 2023 – i etterkant av innspillsmøtet som ble holdt i Bergen den 27. november 2023¹. Det meste av dette skriftlige innspillet ble for øvrig presentert muntlig for statsråden og andre fra departementet på dette innspillsmøtet.

Nedbyggingen av naturen i vår tid er voldsom. I løpet av de 12 årene fra 2008 til 2019 ble det bygget ned om lag 540 kvadratkilometer i Norge² – dette er om lag 100 kvadratkilometer mer enn Oslo kommunes areal – altså bare på 12 år. Både for natur og klima er det avgjørende at vi gjør noe både med *mengden* natur som bygges ned, men også med *kunnskapen* om naturen som man vurderer å bygge ned. Bebyggelse (inkludert næringsarealer) og veibygging av alle slag er de to største «arealtvener», og har siden 1990 stått for rundt 70 prosent av nedbygget areal i Norge³.

I utbyggingssaker mangler man ofte kunnskap om hvilke arter og naturtyper som finnes i et område. Dette skyldes manglende utredninger, eller utredninger av altfor lav kvalitet. Kommunene vil ha

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/test2/id3013111/>

² <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/planlagt-utbygd-areal-2019-til-2030>

³ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2023/april-2023/reduisert-nedbygging-er-bra-for-klima-miljo-og-landbruk/>

utbygging, utbyggerne vil selvsagt ha utbygging, og kunnskap om arter og naturtyper blir det da ofte så som så med. Dette gjør at vi i sum vet altfor lite om den naturen som vi ødelegger.

Forum for natur og friluftsliv bruker mye ressurser på å påpeke nettopp dette både i høringsuttalelser og i klager⁴. I fjor fikk vi kartlagt et stort fjellområde i Stølsheimen i Nordhordland, der det er planer om store vindkraftutbygginger. Biofokus fant da blant annet 24 rødlistede mosearter, og også mange mosearter som er på den europeiske rødlista. I hovedsak skyldes dette at fjellene er fuktige og snørike, og klimaendringene gjør at denne typen levesteder stadig krymper – også internasjonalt⁵. Dette er kunnskap som trolig ikke ville kommet for en dag hvis ikke vi hadde brukt en hel del ressurser på denne kartleggingen.

På samme måte som for villrein, har Norge et internasjonalt ansvar for denne typen fjellnatur, og da blir det litt søkt å argumentere for at vindkraft i disse områdene skal være med å redde naturen. I Stølsheimen ble det også funnet en ny moseart for Norge – i *hutremoseslekta* – en art som fra før trolig bare er kjent fra Skottland – og som heller ikke har fått noe norsk navn enda. I tillegg ble det funnet en sopp som tidligere bare er kjent fra ett sted i Sverige.

Det er flere tiltak som må på plass så fort som mulig; men ett av flere viktige tiltak er at myndigheter i alle ledd sørger for at kunnskapsgrunnlaget i utbyggingssaker heves betydelig, og at det også stilles strengere krav til at det blir foretatt reelle vurderinger av prosjekters nytteverdi kontra negative konsekvenser. En slik tilnærming til arealpolitikken vil også i større grad være i tråd med de kravene som allerede stilles i lovverket – men som i for liten grad blir fulgt gjennom dagens arealpolitikk.

Nedbyggingen av natur kan ikke fortsette slik som i dag. Både karbonrike arealer og arealer med truede arter og naturtyper bygges i dag ned *en mass*, men må begrenses så mye som mulig i fremtiden hvis vi skal greie å nå klima- og miljømålene som Norge har satt seg.

Vennlig hilsen,

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv Sogn og Fjordane

v/ koordinatorene Gunvar Mikkelsen og Ket Fossen

Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Hordaland og i Sogn og Fjordane er to regionale samarbeidsfora for natur- og friluftslivorganisasjoner, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene i Vestland fylke. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland, og tretten organisasjoner tilsluttet FNF Sogn og Fjordane.

⁴ Vår siste klage, datert 3. desember 2023: https://fnf-nett.no/hordaland/wp-content/uploads/sites/19/2023/12/Klage-pa-regplan-Kokstaddalen_FNF-Hordaland_031223.pdf

⁵ <https://fnf-nett.no/hordaland/fagrapporter-fra-naturkartlegging-i-stolsheimen-og-matrefjella/>